

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplannen Delft-Zuidoost

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

8 april 2010 / rapportnummer 2387-29

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De komende jaren worden bestemmingsplannen opgesteld voor de plangebieden TU-Noord, TU-Midden, TNO-Zuidpolder en de Schieoevers¹ in Delft. In deze bestemmingsplannen wordt ondermeer de bouw van meer dan 4.000 (studenten)woningen binnen de bebouwde kom mogelijk gemaakt. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Initiatiefnemer is het college van burgemeester en wethouders van Delft. De gemeenteraad van de gemeente Delft is bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')² beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de woningbouwaantallen;
- een beschrijving van de verkeersafwikkeling van alle modaliteiten in het studiegebied en de daaruit volgende effecten voor geluidbelasting en luchtkwaliteit;
- een beschrijving van de kansen voor het leefmilieu en duurzaamheid in het plangebied;
- een publieksvriendelijke samenvatting van het MER, met voldoende onderbouwend kaart- en beeldmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

De Commissie heeft in september 2009 al advies gegeven over het MER Ruimtelijke Structuurvisie 2030 Delft³. De structuurvisie is kaderstellend voor m.e.r.-plichtige activiteiten die genoemde bestemmingsplannen mogelijk gaan maken. Het advies van de Commissie luidde dat het planMER aansloot bij het globale karakter van de ontwerpstructuurvisie, zodat er op dat niveau voldoende milieu-informatie was voor de besluitvorming. De structuurvisie maakte nog geen definitieve keuzes over locaties. De Commissie adviseerde om in de vervolgbesluitvorming nader in te gaan op de aspecten klimaat, lucht, water en duurzaamheid. In hoofdstuk 4 van dit advies geeft de Commissie aan welke informatie over deze punten in het onderhavige besluit-MER moet worden opgenomen.

¹ Alleen het noordoostelijke deel van het bestemmingsplangebied Schieoevers is opgenomen in het MER-gebied.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *zienswijzen*.

³ Arcadis, 26 mei 2009.

In de startnotitie wordt ingegaan op de behoefte aan woningen aan de hand van de Woonvisie Delft 2008-2020 en de Ruimtelijke Structuurvisie Delft 2030. Er komen diverse woningbouwaantallen voor het MER-gebied aan de orde. In hoofdstuk 3 van de startnotitie, waarin de aanpak van het MER wordt toegelicht, wordt aangegeven dat zal worden uitgegaan van 4.800 nieuw te bouwen (studenten) woningen. De Commissie adviseert om te onderbouwen waarom zal worden uitgegaan van 4.800 woningen, uitgesplitst naar studentenwoningen en reguliere woningen. Besteed daarbij ook aandacht aan de recente voorspellingen over de marktvraag en de verwachte realisatie van woningen in de regio.⁴

Geef tevens in het MER aan welke milieudoelstellingen worden nagestreefd bijvoorbeeld op het vlak van duurzaamheid, klimaat, waterkwaliteit, verkeer en leefbaarheid. Het is wenselijk om de doelstellingen zo te beschrijven dat ze in twee stadia in het planvormingsproces een rol kunnen vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij de rangschikking van alternatieven op doelbereik.

2.2 Beleidskader

In de startnotitie worden een aantal gemeentelijke plannen genoemd. In het MER moet een beschrijving worden gegeven van het beleidskader en de wet- en regelgeving op zowel gemeentelijk, provinciaal en nationaal niveau voor zover relevant voor de planontwikkeling hier.⁵ Doe dat in de vorm van randvoorwaarden en uitgangspunten.

2.3 Te nemen besluit(en)

In de startnotitie wordt nog niet concreet aangegeven op welke wijze de voorgenomen activiteiten in de bestemmingsplannen zullen worden vastgelegd. Indien er voor wordt gekozen om (voor een deel) de activiteiten met een definitieve eindbestemming op te nemen in de bestemmingsplannen, moet het MER een daar op aansluitend detailniveau bevatten. Voor onderdelen die nog niet zo concreet worden vastgelegd kan met bandbreedtes worden gewerkt.

⁴ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

⁵ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft ondermeer de ontwikkeling van meer dan 4.000 woningen binnen de bebouwde kom. Ga in het MER ook (nader) in op de niet m.e.r.-plichtige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor zover deze onderdelen aanzienlijke milieugevolgen hebben, al dan niet in cumulatie met de woningbouwactiviteit. De Commissie denkt daarbij bijvoorbeeld aan het TU museum, de museumaardewerfabriek, een hotel, een (internationale) school en de Unilocatie RWS. In de zienswijzen is ook de mogelijke realisatie van een nieuwe warmtekrachtcentrale en of geothermische warmtebron aan de orde gekomen.⁶ Deze activiteiten worden niet genoemd in de startnotitie. Indien deze activiteiten in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt dan zal het MER in moeten gaan op die activiteiten en de mogelijke milieueffecten ook in relatie tot de andere activiteiten in het plangebied⁷. Beschrijf de voorgenomen ontwikkelingen zo uitgebreid als nodig is om een goede effectbeschrijving mogelijk te maken en maak daarbij zoveel mogelijk gebruik van kaart- en beeldmateriaal.

3.2 Alternatieven

In de startnotitie is aangegeven dat het MER uit zal gaan van twee alternatieven, te weten de voorgenomen activiteit en een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) dat wordt samengesteld door een combinatie van milieuvriendelijke varianten van de voorgenomen activiteit, aangevuld met zo veel mogelijk realistische mitigerende maatregelen.

Van belang is dat bij de alternatievenontwikkeling in het MER een systematische en doorzichtige aanpak wordt gebruikt. Onderbouwd moet worden welke essentiële keuzes bij de alternatievenontwikkeling een rol hebben gespeeld.⁸ Ook is het aan te bevelen om alternatieven of varianten te ontwikkelen die de bandbreedte van het MER vergroten. Dit kan voorkomen dat programmawijzigingen (bijvoorbeeld van het aantal woningen) in de toekomst niet meer door het opgestelde MER worden gedekt.

De Commissie geeft in overweging om een tweetal alternatieven uit te werken die zodanig zijn opgebouwd, dat ze verschillende scores op verschillende onderdelen opleveren. Bijvoorbeeld een alternatief met bebouwing geconcentreerd rondom openbaar vervoer en een tweede alternatief met bebouwing verspreid over het gebied. Het MER zou kunnen aangeven welke rol milieuaspecten spelen in de afweging tussen beide alternatieven.

⁶ Het betreft de zienswijzen van Warmtebedrijf Eneco Delft B.V. en Eneco Warmte B.V.(nr. 1 en 10 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

⁷ Zoals bijvoorbeeld milieueffecten met betrekking tot bodem, geluid, lucht en externe veiligheid.

⁸ Zie hierover ook de zienswijzen van Groei & Bloei, Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 5, 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het is belangrijk om doelgericht een mma⁹ te ontwikkelen. Het mma moet uitgaan van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. De Commissie is van mening dat er veel potentie is om in het universiteitsgebied een innovatieve duurzame wijk te ontwikkelen. Het gaat om een groot aantal woningen. Daarnaast zijn in en om het plangebied veel partijen aanwezig die actief zijn op het vlak van duurzaamheid, waterbeheer en klimaatsverandering. De Commissie ziet het als een unieke kans om de partijen actief te betrekken bij de verdere planvorming.¹⁰ Bij de ontwikkeling van een mma kan onder andere gedacht worden aan de volgende onderwerpen (zie ook paragraaf 4.9 van dit advies):

- duurzame (studenten)woningen door bijvoorbeeld zoveel mogelijk klimaatneutraal en met een zo laag mogelijke EPC uitvoeren van woningen, toepassen van vegetatiedaken etc;
- klimaatbestendige inrichting om onder andere met hittestress om te gaan of te voorkomen;
- maatregelen om de hoeveelheid verkeer en de nadelige gevolgen hiervan zoveel mogelijk te beperken;
- optimalisatie van het woon- en leefmilieu in het studiegebied met name in relatie tot hoge dichtheden.

3.4 Referentie

Onderscheid in het MER duidelijk en op transparante wijze welke nieuwe ontwikkelingen de bestemmingsplannen vastleggen en welke ontwikkelingen al autonoom plaatsvinden.^{11, 12} De Commissie denkt daarbij in het bijzonder aan de woningbouwlocaties en de infrastructuur zoals tramlijn 19. De effectbeschrijving (zie hoofdstuk 4) moet zich richten op het inzichtelijk maken van de verschillen tussen de alternatieven onderling en de autonome ontwikkeling.

Naast het beschrijven van de bovenstaande referentiesituatie adviseert de Commissie ook in te gaan op ontwikkelingen/activiteiten waarover nog geen definitief besluit is genomen maar die wel een aanzienlijke invloed kunnen hebben op het plangebied zoals het al dan niet doortrekken van de A4.

⁹ Op 1 juli 2010 treedt het nieuwe wettelijke stelsel voor de m.e.r. in werking. Het is dan niet meer verplicht om in het MER een mma te beschrijven. Gezien de ambities in het gebied is de beschrijving van een mma wel wenselijk.

¹⁰ Zie hierover ook de zienswijzen van Warmtebedrijf Eneco Delft B.V. en Eneco Warmte B.V.(nr. 1 en 10 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹¹ Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteiten worden gerealiseerd. Onder de autonome ontwikkeling vallen huidige activiteiten en nieuwe activiteiten waarover reeds een uitvoeringsbesluit is genomen.

¹² Zie hierover ook de zienswijzen van Vidomes, TU Delft en Lijm en Cultuur (nr. 6, 7 en 16 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

De alternatieven dienen getoetst te worden aan het doelbereik en de milieugevolgen. Geef in het MER inzicht in het beoordelingskader voor de doelstellingen en voor de milieugevolgen van het voornemen. De Commissie adviseert waar zinvol de toetsingscriteria die hierbij gehanteerd worden van kwantitatieve en meetbare indicatoren te voorzien. Geef waar relevant aan welk gewicht aan de criteria wordt toegekend bij de beoordeling van de alternatieven.

Geef in het MER de begrenzing van het studiegebied aan. De begrenzing moet zodanig worden gekozen dat alle effecten van de verschillende onderdelen van het voornemen in beeld worden gebracht, ook als deze effecten zich buiten het plangebied voordoen.¹³

De Commissie merkt in algemene zin op dat gezien de lange periode waarover de verschillende functies zullen worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied, het van belang is in het MER te beschrijven op welke wijze rekening zal worden gehouden met tijdelijke milieueffecten.¹⁴ Beschrijf ook of en in hoeverre tijdelijke milieueffecten gevolgen hebben voor de fasering van het project of hinder kunnen opleveren voor reeds gerealiseerde onderdelen. Ga tevens in op de bereikbaarheid van het plangebied per fiets, openbaar vervoer en auto tijdens de gehele periode van realisatie van het plan.

4.2 Verkeer en vervoer

Het plangebied wordt begrensd door infrastructuur dat intensief wordt gebruikt en op een beperkt aantal plekken kan worden gekruist. Geef in het MER aan in hoeverre de A13, de Kruithuisweg en de Delftse Schie de ontwikkeling van het gebied beïnvloeden. Geef daarnaast in het MER een beschrijving van de volgende aspecten¹⁵:

- de externe en interne ontsluitingsstructuren voor fiets, openbaar vervoer en auto;
- het aantal gebruikers van die structuren en de modal split;
- de functie en het gebruik van de Delftse Schie en de kenmerken van de bruggen die de verbinding verzorgen met het plangebied;
- de gebruikte parkeernormering en de mate waarin daarmee in de verwachte parkeervraag wordt voorzien voor zowel auto's als fietsen;
- bij de functies die veel extra bezoekers aantrekken: het aantal bezoekers en de spreiding over de dagen van de week/piekmomenten;
- verkeersveiligheid met aandacht voor de oversteekbaarheid.

¹³ Zie hierover ook de zienswijze van Belangenvereniging TU Noord (nr. 12 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹⁴ Zie hierover ook de zienswijze van Belangenvereniging TU Noord (nr. 12 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹⁵ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 3 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

Onderzoek of er knelpunten in de afwikkeling van en tussen de verschillende modaliteiten optreden en beschrijf zo nodig maatregelen om deze knelpunten op te lossen.¹⁶ Denk daarbij ook aan het effect van het openen van de bruggen over de Delftse Schie op het kruisende wegverkeer.

4.3 Geluid

Geef op kaart de ligging aan van (voorzien) woningen en andere gevoelige bestemmingen en voorzieningen. Beschrijf het effect van de planontwikkeling op de geluidsbelasting van deze gevoelige bestemmingen¹⁷, ook bij geringe toename.

De geluidsbelasting van het bedrijventerrein Schieoevers moet ook in beeld worden gebracht.¹⁸ Ga indien noodzakelijk ook in op andere geluidsbronnen zoals evenementengeluid bij de voormalige gelatinefabriek. Voor zover zinvol moeten tevens cumulatieve effecten in de beoordeling worden betrokken. Tot slot moeten eventuele mitigerende maatregelen in beeld worden gebracht.

4.4 Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.¹⁹ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels verschilcontourenkaarten²⁰ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²¹ Betrek in het MER ook de effecten op de luchtkwaliteit van een mogelijke warmtekrachtcentrale in het plangebied.

Geef aan wat de relatie van het project is met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).²² Maak indien relevant aannemelijk dat het project past binnen, of in ieder geval niet in strijd is met het NSL.²³ Indien projecten die in het NSL zijn opgenomen worden gewijzigd geef dan aan hoe dit via de meldingsprocedure (artikel 5.12, twaalfde lid) is uitgewerkt.

¹⁶ Zie hierover ook de zienswijze van Rijkswaterstaat (nr. 7 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹⁷ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg en gemeente Midden Delfland (nr. 3 en 4 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹⁸ Zie hierover ook de zienswijze van Octatube Space Structures B.V. (nr. 13 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

¹⁹ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

²⁰ Gebruik hiervoor klassenbreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassenbreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend is.

²¹ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

²² Zie kabinetsbesluit, juli 2009, IBM nummer 1453.

²³ Vergelijk daarvoor de projectgegevens (= projectkenmerken en de daarbij horende luchtkwaliteitseffecten) in het besluit met de projectgegevens zoals opgenomen in het NSL.

4.5 Externe Veiligheid

Ga in op de externe veiligheidsaspecten van het transport en de opslag²⁴ van gevaarlijke stoffen zowel binnen als in de directe nabijheid van het plangebied.

4.6 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw en geef aan welke ingrepen in de bodem nodig zijn om bij intensivering het gebied geschikt te maken voor de bouw van woningen/ voorzieningen²⁵ en aanleg van infrastructuur. Geef aan hoeveel grondverzet daarbij nodig is, en of de grondbalans gesloten zal zijn. Beschrijf de huidige bodemkwaliteit in het plangebied, en het voorkomen van bodemverontreinigingen en eventuele behandeling hiervan.

Beschrijf het huidige en het toekomstig te realiseren (grond)watersysteem in het plangebied. Geef daarbij ook aan in hoeverre er in het gebied knelpunten voorkomen met betrekking tot het kwantitatieve en kwalitatieve waterbeheer en hoe daar bij de realisatie van het voornemen op kan worden ingespeeld. Door de toenemende verharding in het plangebied zal er in het gebied extra opvang van water gerealiseerd moeten worden. Beschrijf in het MER wat de effecten van het voornemen zijn op de waterafvoer en op de waterbergingsopgave.²⁶

4.7 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben op de natuur.²⁷ Hierbij is het van belang inzichtelijk te maken welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.²⁸ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

²⁴ Aanwezigheid nucleaire installatie nabij plangebied.

²⁵ Hierbij moet ook gedacht worden aan energievoorzieningen.

²⁶ Zie hierover ook de zienswijzen van het Hoogheemraadschap van Delfland en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 11 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

²⁷ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg, Groei & Bloei, Vereniging "Vrienden van de Delftse Botanische Tuin", Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 3, 5, 8, 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

²⁸ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

4.8 Landschap en Cultuurhistorie

In het plangebied zijn veel elementen aanwezig die cultuurhistorisch van betekenis zijn. Geef in het MER een overzicht van deze cultuurhistorische waarden in het plangebied en geef duidelijk aan wat het effect van de verschillende alternatieven/varianten is op de aanwezige cultuurhistorische waarden.²⁹ Besteed ook aandacht aan de archeologische waarden.³⁰ Ga daarnaast in op de inpassing van het plan in de huidige structuur in relatie tot ruimtelijke kwaliteit.³¹

4.9 Leefomgevingskwaliteit

Leefomgevingskwaliteit wordt behalve door meetbare milieuhinderaspecten (zoals bijvoorbeeld geluid en luchtkwaliteit) ook bepaald door subjectieve sociale en stedenbouwkundige kwaliteiten (zoals bijvoorbeeld de sociale opbouw van buurten, sociale veiligheid en kwaliteit van voorzieningen). Welke aspecten bepalend zijn verschilt van locatie tot locatie. Zoals al door de Commissie verwoord in haar reactie op het MER Ruimtelijke Structuurvisie 2030 Delft³² ligt er een opgave in de combinatie van verdichting en leefomgevingskwaliteit. In het gebiedsontwikkelingsproces kan dit een plek krijgen door gezamenlijk met bewoners (waaronder studenten), omwonenden en gebruikers op zoek te gaan naar de invulling van het thema. In het MER volstaat een globale kwalitatieve beschrijving van dit aspect.

4.10 Gezondheid

Indien sprake is van relatief grote groepen blootgestelde en relatief grote gevolgen voor de luchtkwaliteit³³, adviseert de Commissie ook de consequenties voor de volksgezondheid (kwantitatief) in beeld te brengen en te beschrijven.³⁴ Doe dit op basis van bestaande dosis-effectrelaties.³⁵ Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om gezondheidsschade zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de volksgezondheid te verbeteren.³⁶

²⁹ Zie hierover ook de zienswijzen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en K.A. van Gasteren. (nr. 2 en 17 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

³⁰ Zie hierover ook de zienswijze van K.A. van Gasteren (nr. 17 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

³¹ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg, gemeente Midden Delfland, Groei & Bloei, Vereniging "Vrienden van de Delftse Botanische Tuin", Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 3, 4, 5, 8, 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

³² Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg, Groei & Bloei, TU Delft, Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 3, 5, 9, 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

³³ Denk hierbij aan minimaal 1000 mensen die extra worden blootgesteld aan minimaal 1 µg/m³. Een dergelijk aantal blootgestelden is nodig om op basis van bestaande dosis-effectrelaties representatieve uitspraken te kunnen over de (extra) ziektelast.

³⁴ Bijvoorbeeld de toe- dan wel afname van het aantal kinderen met verminderde longfunctie, het aantal mensen met COPD en het aantal vervroegde sterfgevallen.

³⁵ Zie voor dosis-effect relaties, rekenmethodieken en toelichting bijvoorbeeld:

- RIVM-report 500029001/2005 Trends in the environmental burdens of disease in the Netherlands 1980 – 2020. AB Knol, BAM Staatsen;
- GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk centrum medische milieukunde. 8-12-2005;
- WHO-rapport (2009) 'Economic valuation of transport-related health effects'.

³⁶ Zie hierover ook de zienswijzen van Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg, Belangenvereniging TU Noord, Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft en dhr. S.F.M. Snel (nr. 3, 12, 14 en 15 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

4.11 Klimaat/ Duurzaamheid

De onderwerpen klimaatsverandering³⁷ en duurzaamheid verdienen in het MER speciale aandacht (zie ook paragraaf 3.3. van dit advies).³⁸ Met de bestemmingsplannen worden ontwikkelingen in gang gezet die een lange levensduur zullen hebben en bepalend zijn voor de vraag of het gebied duurzaam is en bestendig is tegen het klimaat in de toekomst. De Commissie adviseert om in ieder geval in te gaan op de volgende punten:

Algemeen

- de tijdshorizon die gekozen wordt voor de analyse van de ontwikkelingen ten opzichte van de aspecten klimaatsverandering en duurzaamheid;
- de samenhang met overige beleidsdocumenten van de gemeente Delft op het gebied van water, klimaat en energie. Beschrijf of en waar de bestemmingsplannen deze samenhang -of de uitwerking van daarin genoemde plannen en ontwikkelingen- kan versterken, of waar deze met elkaar in conflict kunnen komen.

Mitigatie

- de bijdrage die het initiatief levert aan het realiseren van de nationale, provinciale, gemeentelijke en/of sectorale beleidsdoelstellingen of streefwaarden voor reductie van broeikasgasemissies;
- de emissies van broeikasgassen en mogelijke (innovatieve) mitigerende maatregelen zoals onder andere het toepassen van vegetatiedaken, goede aansluiting op het openbaar vervoer en een goed fietspadennetwerk;
- de energie-efficiency van het initiatief en de mogelijkheden voor functieschakeling, zoals het gebruik van afvalwarmte voor blokverwarming;
- De effecten van een mogelijke warmtekrachtcentrale en/of geothermische warmtebron.³⁹

Adaptatie

- de ruimte voor het vasthouden/bergen van water in perioden van extreme neerslag en voor gecontroleerd afvoeren van water;
- het aanpassen van het rioolstelsel voor de afvoer van extreme neerslaghoeveelheden;
- het waarborgen van het leefmilieu door ruimtelijke inrichting en ontwerp van gebouwen, het voorkomen van hitte-eilanden, en het creëren van schaduwplekken, parken en groengebieden.

³⁷ De Nationale Adaptatiestrategie “Maak Ruimte voor Klimaat!”, goedgekeurd door het kabinet op 2 november 2007, geeft handvatten voor risicobeheersing en voor adaptatiemaatregelen om ruimtelijke plannen bestendig te maken voor de klimaatverandering op lange termijn. Daarbij wordt tot 100 jaar vooruit gekeken. Vanaf 2015 moet aanpassing aan klimaatverandering een integraal onderdeel zijn van beleid.

³⁸ Zie hierover ook zienswijzen van Warmtebedrijf Eneco Delft B.V., Eneco Warmte B.V., Belangenvereniging TU Noord en Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft (nr. 1, 10, 12 en 14 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

³⁹ Zie hierover ook de zienswijzen van Warmtebedrijf Eneco Delft B.V. en Eneco Warmte B.V. (nr. 1 en 10 in de lijst van ontvangen zienswijzen in bijlage 2 van dit advies).

5. OVERIGE ASPECTEN

5.1 Vergelijking van alternatieven

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

5.2 Leemten in milieu-informatie

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is.

In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de kennisleemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre en op welke termijn de informatie beschikbaar zou kunnen komen.

5.3 Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling om in het MER al een aanzet voor een evaluatieprogramma te geven en daarbij een verband te leggen met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

5.4 Vorm en presentatie

Denk bij de vorm en presentatie van het MER aan:

- het zo beknopt mogelijk houden van het MER, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het opnemen van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- het gebruik maken van recent kaartmateriaal, het goed weergeven van topografische namen en het toevoegen van een duidelijke legenda.

5.5 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en zodanig worden voorzien van illustratiemateriaal dat het als geheel een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER en de keuzes die voorliggen ter besluitvorming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens richtlijnenfase besluit-m.e.r.

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders gemeente Delft

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Delft

Besluit: Bestemmingsplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

Activiteit: De bouw van meer dan 4.000 nieuwe (studenten)woningen binnen de bebouwde kom.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Stadskrant Delft van: 29 januari 2010
ter inzage legging startnotitie: 1 februari t/m 15 maart 2010
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 25 januari 2010
richtlijnenadvies uitgebracht: 8 april 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. S. Jak
drs. ing. H.J. Kingma
drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)
drs. J.P. Siedsma (secretaris)
ir. H.A.P. Zinger

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie en relevante omstandigheden legt de Commissie in de meeste gevallen een locatiebezoek af.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie milieueffectrapportage bestemmingsplannen Delft Zuidoost, Arcadis, 14 januari 2010;
- Milieueffectrapport Ruimtelijke Structuurvisie 2030 Delft, Arcadis, 26 mei 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Warmtebedrijf Eneco Delft B.V., Rotterdam
2. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
3. Belangenvereniging Botaniestraat-Kanaalweg
4. Gemeente Midden-Delfland, Schipluiden
5. Groei & Bloei, Delft
6. Vidomes, Delft
7. Rijkswaterstaat, Rotterdam
8. Vereniging "Vrienden van de Delftse Botanische Tuin"
9. TU Delft
10. Eneco Warmte B.V., Rotterdam
11. Hoogheemraadschap avn Delfland, Delft
12. Belangenvereniging TU Noord, Delft
13. Octatube Space Structures B.V.
14. Stichting Commissie Natuur en Milieu Delft
15. Dhr. S.F.M. Snel, Delft
16. Lijm en Cultuur, Delft
17. K.A. van Gasteren, Delft

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Bestemmingsplannen Delft-Zuidoost

De gemeente Delft stelt de komende jaren bestemmingsplannen op voor Delft Zuidoost. Hiermee wordt ondermeer de bouw van meer dan 4.000 nieuwe (studenten)woningen binnen de bebouwde kom mogelijk gemaakt. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) gevolgd.

ISBN: 978-90-421-3011-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

